

ZINVOL GROEPSWERK ?

In mijn enthousiasme zeg ik wel eens te gemakkelijk: "Ja". Wat later komen dan de vragen. Heeft dit wel zin? Was ik te impulsief? Dat had ik afgelopen mei. Van donderdag tot dinsdag zou ik samenkomen met deze groep:

- Markku TiiLikainen – een Finse Airbus-piloot, actief met jongeren
- Baukje Doornenbal – Nederlandse zendelinge in Oost Europa
- Per-Olof Edstrom – een Zweed met 10 jaar zendingervaring in Kenya
- Margarethe Haseler – hoofd verpleegkundige in Oostenrijk
- Brigitte Michel – een Duitse, zeer actief met vrouwenwerk
- Jan Hill – Zweeds ingenieur, veel reizend in het buitenland
- Diane Gorsuch – Amerikaanse die in Frankrijk probeert een bestaan op te bouwen
- Arend Post – collega en vriend, mij zeer vertrouwd

Het EuroForum in mei was een nieuw idee. Op zich ben ik gauw in voor iets nieuws. Dat kan leuk zijn of interessant. Ik had me dus opgegeven, maar daarna kwam de twijfel. Behalve Baukje en Arend kende ik niemand van de groep. 't Leek me niet te verwachten, dat ik ze de komende jaren snel weer zou zien. Leuk? Interessant? Misschien, maar moet ik daarvoor 5 dagen en nachten van huis? Elders overnachten heeft toch al niet mijn voorkeur. Bovendien heb ik zoveel meer te doen. Waarom ga ik eigenlijk?

Of neem dit voorbeeld. Vijf keer samenkomen over opvoeden anno 1992 met een groepje wel zeer verschillend denkende burens. Je stapt als het ware een tijdje bij elkaar in de boot, maar zal niet ieder een andere kant uitwijzen?

ONTMOETINGSRONDE VOOR OUDERS

- Deelnemers zes en zeven zijn niet altijd aanwezig en laten zich daardoor minder kennen.
- En, lest best, Gerda, die de groep bijeenbrengt en... met de eventuele gevolgen blijft zitten.

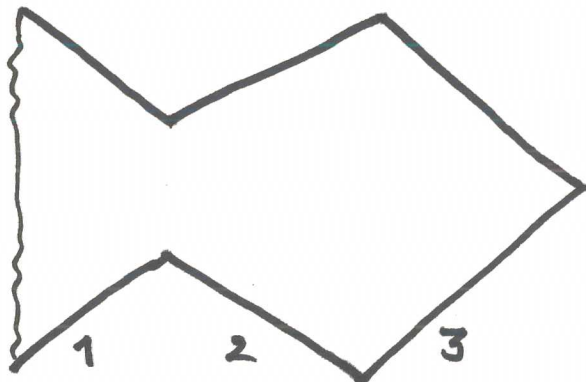
Een ontmoetingsronde heeft een open eind. Er moet niks. Wie wil kan verder gaan, maar het hoeft niet. Dat klinkt mooi. Is het ook wel. Maar wat doe je, als er een bom zou barsten? Als

- De een, vaag Katholiek, direct enthousiast om met anderen te praten
- Een ander, overtuig Gereformeerd Vrijgemaakt, behoorlijk schuchter in de omgang
- De derde, zeer adrem, fel tegen alles wat met christendom te maken heeft
- Nummer vier, behoedzaam tijdens gesprekken, vermoedelijk vanwege eerder opgedane lessen uit Gordon-cursussen
- De vijfde trekt het gesprek steeds naar zich toe, zo nu en dan komt haar Antroposofische achtergrond naar voren.

nou de tegenstellingen te groot blijken te zijn? Zal het trouwens wat opleveren? Waarom doe ik dit eigenlijk? Ik heb een conclusie getrokken uit deze twee ervaringen.

Van het 'vis-model'...

In de voorbereiding van Euroforum schreef ik Berne Persliden, dat het mij zinnig leek om de gesprekken met zo'n diverse groep te laten verlopen in 3 fasen:

Fase 1: Focus kiezen. Eerst met elkaar aftasten: hebben we het over hetzelfde onderwerp? Bijv. 'de rol van gezag'. Het vraagt eerst wat tijd om op elkaars golflengte te komen en overeenstemming te bereiken over het belang van het onderwerp.

Fase 2: Open discussie. Een scala aan opvattingen mogen naar voren komen tijdens de groepsessie. Het gesprek kan allerlei kanten opgaan en wordt gaandeweg steeds breder.

Fase 3: Maar na verloop van tijd moet je afronden. Een beetje groepsleider zorgt voor een goede samenvatting en verwoordt de gezamenlijke conclusies of eventuele besluiten.

Ik zat er dus volkomen naast. Deze aanpak leek me voor de hand te liggen, maar zo werkte het helemaal niet. Tijdens de tweede EuroForum-bespreking kwam ik met een ander idee:

... naar het 'visnet-model'

Het werken met zo'n internationale, pluriforme groep eist veel van ieder. Veel meer dan deelnemen aan een homogeen gezelschap. Je haakt niet even gemakkelijk bij elkaar aan. Soms begrijp je niet eens wat de ander wil zeggen. Discussie over standpunten slaat eigenlijk nergens op. Er moet een atmosfeer van uitwisselen worden geschapen. Dat vraagt andere gespreksvoorwaarden. Belangstellend luisteren naar elkaars verhalen. Uitnodigend doorvragen als een en ander verhelder moet worden. Neem nou dat voorbeeld over 'de rol

van gezag'. Iedere deelnemer heeft over zo'n gespreksonderwerp zo zijn eigen 'visnet' van ervaringen, gedachten, oordelen. Wat gebeurt er dan tijdens een groepsbespreking? Je begint aan elkaars 'visnet' te trekken. En als er stevig getrokken wordt gaat het hele net anders liggen. Aan eigen, misschien lang gekoesterde opvattingen wordt grondig geschud. Dat kan ongelofelijk verrijkend zijn. Mits – en daar draait het dan wel om – mits je

bereid bent na alle getouwtrek eerlijk voor jezelf de balans op te maken. Denk *ik* er nu nog net zo over als hiervoor? Wat ben *ik* anders gaan zien? Welke konsekwenties heeft dat dan voor *mij*? Ik cursiveer met opzet dat 'ik' en 'mij', want daar ligt voor een heterogeen gezelschap de sleutel. Wil het zinnig zijn om van zo'n groep deel uit te maken, dan moet je steeds *zelf* de balans opmaken. Anders blijft het te vrijblijvend. Want in een zeer pluriforme groep komt het niet tot groepsresultaten of –afspraken. Dat hoeft ook niet, want je gaat na verloop van tijd toch weer uiteen. Je wordt geen hecht team. Maar dat was ook niet de bedoeling bij de start. Is het dan wel zinvol? Echt verrijkend? Dat is het zeker, als ... jouw 'visnet' van gedachten, emoties, opvattingen werkelijk anders kwam te liggen.

